

Jasna Rojc

Kurikularna prenova: do kod smo prišli in kaj nas še čaka

Brdo pri Kranju, 21. 8. 2025

Zakaj kurikularna prenova?

Zadnja večja posodobitev (prenova) temeljnih kurikularnih dokumentov, tj. učnih načrtov (UN) in katalogov znanja (KZ) med 2007 in 2011; Kurikulum za vrtce sprejet 1999.

Pozivi strokovne javnosti (vzgojitelji, učitelji, ravnatelji) k posodobitvi kurikula za vrtce, učnih načrtov in katalogov znanja.

Nujnost prenove obstoječih dokumentov je razbrati iz različnih **analiz**.

Prenova programskih dokumentov (najmanj 216 sprejetih dokumentov do konca leta 2025):

- kurikulum za vrtce,
- učni načrti za programe osnovne šole in gimnazije,
- katalogi znanj splošnoizobraževalnih predmetov v poklicnih in strokovnih srednješolskih programih.

Temeljna izhodišča prenove kurikulumu za vrtce:

- vsem otrokom omogočiti enake/enakovredne možnosti,
- upoštevati značilnosti in potrebe otrok in staršev,
- udejanjiti razvojno naravnost.

Temeljno izhodišče prenove UN in KZ: znanje je vodilo pouka in temelj splošne izobrazbe.

Ob tem je potrebno upoštevati:

- novosti in mednarodne trende na področju edukacijskih znanosti,
- izzive današnjega splošnega izobraževanja,
- rezultate analize učnih načrtov, ki jo je leta 2020 izvedel ZRSŠ,
- rezultate analize KZ splošnoizobraževalnih predmetov, ki jo je leta 2022 izvedel ZRSŠ,
- slovensko kurikularno tradicijo.

Podlaga za izvedbo prenove:

- Izhodišča za prenovo Kurikuluma za vrtce
- Izhodišča za prenovo UN v osnovni šoli in gimnaziji
- Izhodišča za prenovo KZ splošnoizobraževalnih predmetov v poklicnih in strokovnih programih

Ukrepi v okviru nacionalnega programa reform in naložb (NOO):

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA VZGOJO IN IZOBRAŽEVANJE

NAČRT ZA
OKREVANJE
IN ODPORNOST

Financira
Evropska unija
NextGenerationEU

- **Kurikularna prenova** (Prenova izobraževalnih programov s prenovo ključnih programskih dokumentov: kurikulumu za vrtce, učnih načrtov ter katalogov znanj splošnoizobraževalnih predmetov)
- **Modernizacija srednjega poklicnega in strokovnega izobraževanja**
- Sistemske reforme za **opolnomočenje na področju digitalnih kompetenc v izobraževalnem prostoru**

CILJI KURIKULARNE PRENOVE v osnovnošolskem in srednješolskih izobraževalnih programih

- UN horizontalno in vertikalno povezati oz. uskladiti ter jih aktualizirati,
- UN strukturno in terminološko poenotiti,
- prilagoditi obseg ciljev številu ur predmeta v predmetniku,
- ustrezno opredeliti cilje in standarde znanja ter povezave med njimi,
- v UN predmetov in didaktična priporočila umestiti skupne cilje programov,
- posodobiti in razširiti didaktična priporočila ter priporočila za preverjanje in ocenjevanje znanja.

Upoštevajo se usmeritve iz osnutka Nacionalnega programa vzgoje in izobraževanja 2023–2033

Naslavlja pobude in prepoznane potrebe po prenovi ključnih programskih dokumentov: kurikulumu za vrtce, učnih načrtov (UN) in katalogov znanja splošnoizobraževalnih predmetov (KZ)

Ne naslavlja: prenove predmetnikov, znanj izvajalcev, kariernega in profesionalnega razvoja učiteljev, dela z dijaki s posebnimi potrebami, dela z nadarjenimi ... (širše sistemske spremembe, ki potekajo/so načrtovane vzporedno s prenovo UN in KZ ; aktivnosti se ne izključujejo).

Kljub usmerjenosti prenove na ključne programske dokumente so **predvidene obsežne novosti:**

- poenostavljena in enotna struktura UN/KZ (3 temeljni sklopi),
- uporaba enotne terminologije,
- obširnejša didaktična priporočila ter priporočila za preverjanje in ocenjevanje znanja, ki niso vkomponirana v UN/KZ in se lahko pogosteje spreminjajo,
- uvedba skupnih ciljev,
- enovit UN za prvo vzgojnoizobraževalno obdobje,
- ...

Dosedanji rezultati in načrtovane aktivnosti do konca leta 2025 (sledi II. faza kurikularne prenove; predvidoma do junija 2026)

Kurikulum za vrtce
Kurikulum za vrtce v prilagojenem programu za predšolske otroke
Katalogi znanj za splošnoizobraževalne predmete v programih NPI SPI SSI in PTI
Katalogi znanj za splošnoizobraževalne predmete v programih NPI SPI SSI in PTI (DV in IS)
Učni načrti za obvezne predmete v OŠ
Učni načrti za obvezne predmete v OŠ (DV, IS)
Učni načrti za obvezne predmete v gimnazijskih programih splošne in strokovne gimnazije
Učni načrti za obvezne predmete v gimnazijskih programih splošne in strokovne gimnazije (DV, IS)
Učni načrti za obvezne strokovnoteoretične predmete v programih strokovne gimnazije
Učni načrti osnovne šole za odrasle

Uvajanje prenovljenih kurikularnih dokumentov v prakso

Kurikulum za vrtce: 1. 9. 2025 (Kurikulum za vrtce s prilagojenim izvajanjem za predšolske otroke: 1. 9. 2026)

UN in KZ: postopoma od 1. 9. 2026 dalje, v prvem letu:

- 1. razred OŠ
- 4. razred OŠ
- 6. razred OŠ (naravoslovje, geografija, zgodovina, tehnika in tehnologija)
- 7. razred OŠ
- 1. letnik SŠ

Prehodi iz pouka po starih UN na pouk po novih UN med šolanjem so premišljeni, morebitna tveganja evidentirana (učitelji bodo opozorjeni).

Usposabljanje strokovnih in vodstvenih delavcev (projekt KUP: Kurikularna prenova – nove poti do znanja)

Srečanja v živo in na daljavo; 40-urni program (5 izobraževalnih dni):

- 24 ur do 30. 6. 2026
- 8 ur v letu 2027
- 8 ur v letu 2028

Predvideni kasnejši cikli za nove skupine strokovnih delavcev.

Spremljava uvajanja novih kurikularnih dokumentov

- v vrtcih v šolskih letih 2026/27, 2027/28 in 2028/29 na 10 % vzorcu
- v OŠ v šolskih letih 2026/27, 2027/28 in 2028/29 na 10 % vzorcu (45 OŠ)
- v SŠ v šolskih letih 2026/27, 2027/28, 2028/29 in 2029/30 na 10 % vzorcu

Svet okoli nas se nenehno spreminja, zato so nujne tudi spremembe v vzgoji in izobraževanju.

Kljub nujnosti posodobitev je potrebno skrbeti za nemoteno delovanje in stabilnost sistema vzgoje in izobraževanja: vsi posegi v sistem morajo biti temeljito premišljeni in predvsem postopni.

Za spremembe v vzgoji in izobraževanju je potreben strokovni, družbeni in politični konsenz. **Pri snovanju sprememb je pomembno je misliti na sistem in ne zgolj na parcialne rešitve.**

Skupaj lahko dosežemo trajne pozitivne spremembe, če bomo k novostim pristopili pripravljeni, jih naslovili s premislekom, modrostjo in pogledom v prihodnost.